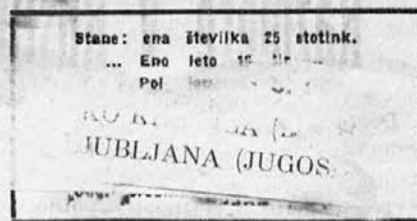

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN POUČENJE

izhaja vsak petek dopoldne.

Naslov: TRST - TRIESTE

CASELLA CENTRO 37

ali pa: Via Imbriani 9/III.

oCo

Izdaja: konsorcij MALEGA LISTA

Mali koledar.

Petek, 24. septembra: Marija rešiteljica jetnikov. — Sobota, 25.: Kamil; Kleofa. — **Nedelja, 26.:** Ciprijan in Justina. — Ponedeljek, 27.: Kozma in Damijan. — Torek, 28.: Venčeslav. — Sreda, 29.: nadangel Mihael. — Četrtek, 30. septembra: Hieronim (Jerko). — Petek, 1. oktobra: Remigij.

MALE NOVICE

Nova župnija v Trstu.

S 1. oktobra se odpre v tržaškem mestu nova župnija, katero bodo vodili frančiškani. Župna cerkev bo cerkev Marije Milostne na Kjadinu. Župniji bo dodeljen kos župnije sv. Vincencija in kos župnije sv. Antona.

Urad za manjšine.

V Zagrebu se je osnoval poseben tiskovni urad, kateri zbira in razpošilja novice o jugoslovanskih narodnih manjšinah zunaj države.

Kongres pravnikov.

V Ljubljani so imeli večdnevno zborovanje pravniki iz cele Jugoslavije. Razpravljali so zlasti o tem, kako urediti v Jugoslaviji postavodajo enotno za celo državo. Na kongresu je prišla čez 1200 pravnikov.

Slovenski Orli v Rimu.

V Rimu so imeli biti v prvih dneh septembra velike tekme katoliških telovadnih organizacij iz raznih držav in narodov. Vsled nekkih neprilik so tekme odpadle. Slovenski Orli pa so že bili na potu, zato so šli dalje v Rim. Bili so v avdijenci pri papežu. Voditelje romanja je poslanik Jugoslavije pri Vatikanu, Simić, povabil na obed. Orli so si ogledali Rim in okolico ter obiskali še druge znamenite kraje v Italiji. Opombe vredno je, da je pri papeževi maši tudi to pot slovenska pesem najbolj ugajala.

Pašičevo zdravje.

Iz Cavtata v Dalmaciji prihajajo vesti, da se je staremu Pašiču zdravje zopet poslabšalo tako, da ne more iz sobe. Zato najbrže ne pojde tako hitro v Belgrad. Sploh bo težko še mogel prevzeti vladno krmilo.

Morski volk.

Prejšnji teden se je pojavil v Kotorskem zalivu ogromen morski volk, dolg 8 m. Nemudoma so se izpraznila vsa kopaljšča, dasi pritiska huda vročina. Volk dela velike preglavice tudi čolnarjem in ribičem, ker se izprehaja zdaj tod zdaj tam in niso nikoli gotovi, da se ne pojava ter jim prevrne ladje. Nekaterim je že potresel vozilo, da so bili v skrajni nevarnosti. Oblasti so odredile lov na velikana.

Glava za glavo.

Mehikanski razbojniki so ujeli ameriškega državljana Rosentala blizu glavnega mesta Mehike. Računali so gotovo na veliko odkupnino. Namesto tega pa je prišla mehikanska policija z orožjem nadnje, da bi osvobodila ujetnika. A razbojniki so ga zaklali in potem zbežali. Policija jih je dalje zasledovala in prišla do njihovega taborišča. V boju je bilo ubitih 7 razbojnikov. Od ujetih so bili štirje spoznani kot soudeležniki pri ugrabljenju Rosentala; tudi ti so bili usmrčeni. Vseh 11 trupel je bilo posejanih po drevju v svarilo. Roparji so še kasneje napadli policijo, da bi rešili nekatere ujetnike; spet so je vnel boj, v katerem je padlo 13 roparjev. — Mehikanska policija je pokazala veliko vnemo, ker je ameriška vlada v treh dopisih ostro zahtevala kazen za zločin nad ameriškim državljanom. Zaradi enega jih je poginilo 24.

Velik vihar na Floridi

Uničena mesta. Potopljene ladje.

Slabih vremen, viharjev in neviht smo letos vajeni. Vedno beremo v listih, kako se tu ali tam znaša hudo vreme. Ali takega še ni bilo kakor na Floridi.

Florida je rodoviten polotok v Atlantskem oceanu ter spada k Združenim državam Severne Amerike. Florida pomeni po naše «Cvetna dežela». Res pravijo, da je malo tako lepih dežel na svetu. Na Floridi je večna pomlad, samo cvetje in zelenje. Tja hodijo ameriški bogataši trošit svoje milijone.

V petek 17. septembra ponoči se je dvignil nad Florido vihar. Moč vetra je dosegla brzino 500 km na uro (kraška burja jih šteje kakih 100 — torej je bil vihar petkrat hujši). Vihar je potrgal vse brzojavne in telefonske napeljave. Podrl je tudi neki stolp za radiotelegrafijo. Zato so poročila razmeroma kasno prišla v svet.

Posebno močno je bilo prizadeto mesto Miami. Mrtvih so našli kakih 150 oseb, ranjenih se je naštelo okoli 3000. Mesto je

porušeno kakor ob velikem potresu. Vihar je razburil tudi morje, tako da so se v pristanišču potopile vse ladje. Veliko ladij, ki so vozile v bližini mesta po morju, je bilo vrženih kar scela na suho. Med temi je bil tudi en velik tovoren parnik s tovorom vred. Na suho je prišla tudi jaha bivšega cesarja Viljema, katero je bil kupil nek ameriški bogataš po končani svetovni vojni.

V mestu Miami je podrtil čez 2000 hiš, med njimi tudi mogočne palače in banke. Pristaniške naprave, pomoli in nasipi so vsi razdrti.

Hudo so bili zadeti tudi drugi kraji na Floridi. Vseh mrtvih je baje okrog 2000. Ameriška vlada je dala brzjavno ukaz vojnim ladjam, naj hite delit pomoč. Poslali so tudi posebne vlake z zdravniki in strežnim osebjem. Prezident Coolidge je izdal proglas za nabiranje prostovoljnih darov v pomoč potrebnim. Sodi se, da se bo koj zbralo 100 milijonov dolarjev. Škoda je seveda mnogo večja.

Razbojništvo po Istri

Napad v Orličih.

V četrtek 9. septembra ponoči okoli 10. ure je v Orličih blizu Vodnjana potrkalo na vrata kmeta Ivana Orliča. Znotraj je bilo slišati ženski glas: «Kdo je?» Odgovor: «Prijatelj». Žena odpre in vidi tri zakrinkane može, ki udero v hišo. Dva njih tovariša pa sta stražila zunaj na vogalih. Prvi trije podro ženo na tla in gredo noter. Na postelji najdejo 65 letnega starca. Zahtevajo denar. On se jim postavi v bran. Zlomijo jim puško, ki so jo naperili proti njemu. Ker ni imel orožja, začel je griziti okoli sebe. Slednjič so ga s kopitom po glavi, da je padel nezavesten. Padli so tudi strelji. Med tem je tudi žena klicala v veži na pomoč. V bližini so patrolirali orožniki in prihiteli na lice mesta. Razbojniki so zbežali. Orožniki so našli po tleh kose mesa in krvavo puškino kopito. Drugi dan so spustili na preganjanje roparjev. Aretirali so kaj kmalu vseh pet v vasi Kranceti. Poglavar Peršič je bil po rokah in obrazu ves razpraskan; to ga je izdalo.

Dva nesrečna ovčarja.

Grgo Jugovac iz Bačve je pasel ovce. Prišli so tatovi in začeli ovce odganjati. On je kričal nanje in tedaj so ga ustrelili.

Blagajna kliče na pomoč.

Oni dan je bila vsled radovednosti neke ženske deset minut vsa varnostna armada mesta Washington v skrajni razburjenosti. Nekaj uslužbenka državne blagajne je bila radovedna, kako so ustvarjene ključavnice velikih vzdanih blagajn. V ta namen je zasukala ključ ene odprtih blagajn. V tem hipu pa je nastal v celem velikem poslopju, na policijskem ravnateljstvu in drugod silen alarm. Straže so zapirale vse izhode ter bile z orožjem v rokah pripravljene na vse. Policija celega mesta je pazila, kje se bodo pojavili banditi, pa ni bilo nič.

Zlata jajca.

Grozni potres na Japonskem, ki je toliko prebivalcem prinesel smrt, skrb in pomanjkanje, je bil v enem slučaju vendarle ključ do poštenega bogastva. Med pogorelci v glavnem mestu Tokio je bila

lili. Umril je v petek 10. septembra. Tudi njegov sin je bil nesrečen. Da bi se ubranil roparjev, je vzel seboj na pašo revolver. Na paši se je nekako nerodno igral z orožjem, revolver se je sprožil in ga zadel v nogo. Moral je iti v bolnišnico.

V Slumu.

«Pučki Prijatelj» poroča tudi iz Sluma v Čičariji, da so lopovi odgnali nekemu siromaku 5 glav ovac. Sodi se, da so bili morda tatovi iz Račje vasi. V Račji vasi je imelo biti namreč opasilo z običajnim zapravljanjem. Lani osoraj so bile ukradene ovce v Klenovščaku tudi k opasilu v Račji vasi.

Še ovčja tatvina.

V torek na večer dne 7. septembra je gnal pastir Peter Racan iz vasi Medejan pri Barbarigi svojo čredo proti domu. Na nekem ovinku sta ga dočakala dva dedca; eden mu je vrgel kos platna čez glavo in ga krepko stisnil, da se ni mogel ganiti. Drugi je tačas hitro odgnal ovce. Ko so bile ovce že daleč proč, je tudi prvi pustil pastirja in šel za plenom. Preplašeni pastir je tekel domu povedat. Šli so na pogon, a niso ničesar našli. Gospodar ima škodo 3500 lir.

tudi starodavna tvrdka, ki se je pečala s špicerijo. Dvanajsti rod je sedanji. V tej rodbini se že več stoletij od roda do roda podeduje zapečateni oporoka s posebno pripombo, da se sme odpreti le v skrajni sili. Ko je sedanji lastnik vsled požara, povzročenega po silovitem potresu, moral zapustiti hišo, je predvsem rešil ta stari dragoceni dokument. Ko je videl, da je popolnoma vse uničeno in opustošeno, se mu je trenotek zdel primeren, da pismo odpre, kar je tudi storil. V pismu je stalo samo: «Kopljite v kleti» ter bilo označeno mesto, kje naj kopijejo. Ko je ogenj ponehal, je gospodar sledil navodilu ter izkopal tri prstene lonce napolnjene z zlatim denarjem v obliki jajec, ki izvira še iz fevdalnih časov Japonske. Tako je zdaj bogatejši kot kdaj poprej, kajti zlatniki so vredni pet milijonov lir.

MIHEC: All se vpišeš v društvo

JAKEC: Bi se, pa nimam denarja

za revolver.

Ubogo dekle.

Poljski bivši minister Skrzynski je poročil neko siromašno Američanko. Reva ni prinesla seboj drugega kot 300 milijonov dolarjev dote, kar bi bilo 8 milijard lir (piši 8.000.000.000). Njen oče je avtomobilski kralj Ford. Poročenca ne bosta pelati iste znane: «Repa, korenje — slabo življenje».

Pomlajevanje bo faliralo.

Stara pesem je pela, kako lepo bi bilo, če bi se tak doktor dobil, ki bi stare ljudi mladil. Pred nekaj leti je ruski zdravnik Voronov začel te vrste čudeže delati v Parizu. Starim ljudem vceplja živalske žleze, ki jih res pomlade, a za malo časa. Med prvimi, ki se je dal «pomladiti», je bil neki londonski hotelir. Uspeh je bil izboren, vse je strmelo — toda samo dve leti. Sedaj je dotični pomlajeni 74letni mož umrl in zdravniki trdijo, da bi bil brez «pomlajenja» dosegel večjo starost. Neki znani kirurg primerja umetno pomlajenost staremu obrabljenemu avtomobilu, v katerega se montira nov motor. Voz bo sicer lahko vozil, a v najkrajšem času bo popolnoma uničen.

Prazno življenje.

V neki mali vasi poleg Marseille-a se je nedavno poročila slavna francoska igralka Cecilija Sorel z grofom de Segur. Poleg Angležinje Ellen Terry, je Sorel najslavnejša igralka na svetu. V Parizu ima prekrasno palačo in družabni večeri, katere pogosto prireja, so vsakokratna nova posebnost. Njena postelja je iz najdražjega lesa ter vsa vdolana s slonovo kostjo. V veliki jedilnici, kjer se shajajo slavne osebe vseh stanov, se nahaja velikanska miza, katere plošča je iz enega samega kosa marmorja. Ko je Sorel potovala v Ameriko, je imela seboj štirin-trideset velikih kovčkov, katere je zavarovala za 3 milijone frankov. V njih je bilo med drugim 48 oblek in ravno toliko klobukov. Eden teh je bil najrazkošnejši, kar jih je bilo kdaj na svetu narejenih. Bil je izdelan iz zlatih čipk, obrobjen z dijamanti in malimi smaragdji ter bil zavarovan za en milijon frankov. Kadarkoli ga igralka ni imela na sebi, je klobuk stražil tajni policist.

Čudna dežela.

Avstralija je posebno bogata letočih živali, ki niso ptice. Dvajset vrst jih je med njimi, letče veverice, letče miši in celo letče medvedje. Vse te živali niso pravzaprav letalci, pač pa le spuščalci, ker imajo na nogah kožice, s katerimi se spuščajo od drevesa na drevo. Letečo veverico smatrajo za najlepšega sasalca na svetu. Toda v tej deželi letočih živali se pa nahajajo ptice, katere ne morejo letati. Emu, avstralski noj, potem pa Kasuar, sta oba brez peroti ter navezana samo na svoje dolge noge, kadar bežita pred sovražniki.

Razmere v Rusiji

Dogodki zadnjih tednov v Rusiji so vzbudili v vsej evropski javnosti živo zanimanje za to ogromno državo, ki je Evropi zavita v tajnosti polno megle nepoznanja že od nekdanj, zlasti pa od prevrata, ko večina evropskih držav ne pusti ruskemu boljševičkemu časopisju dostopa na svoje ozemlje. Sicer je zgrešena prenapeta sodba nekaterih velikih zapadnoevropskih listov, da bo boljševiška Rusija v kratkem razpadla, čisto gotovo pa je, da doživlja sovjetska Rusija težko notranjo krizo. Mislilo se je, da se bo položaj razčistil koncem septembra, ko bi se naj vršil 15. vseruski boljševiški kongres. Toda glavni boljševiški izvršilni odbor, ki ima vso moč Rusije v svojih rokah, je pred kratkim odgodil kongres na pomlad 1927.

Struje v stranki.

Boljševiška stranka se nahaja namreč sedaj v težkem položaju, ker je razcepjena v več skupin. Večino ima **Stalinova** skupina, v kateri so sedanji oblastniki. Ta skupina tvori nekako sredino. Najskrajnejši levici pripada **Zinovjeva** skupina, ki misli, da sedanja politika ni na pravih temeljih. Bori se proti naraščanju moči kmetov v stranki in zahteva čisto delavsko komunistično diktaturo. Tretjo skupino vodijo Medvjedjev, Šlapnjikov i. dr., ki zastopajo desno krilo, ki se čisto imenuje narodnoboljševiška skupina. Ona je naklonjena sporazumu z ostalimi socialnodemokratsko orijentiranimi strankami, predvsem s tako zvanimi menjševiki. Nekako med Stalinovo skupino in Zinovjevo grupo je skupina Trockega, v kateri je največ sovjetskega izobraženstva. Razen tega so še razne manjše skupine, n. pr. Kalininova, ki zahteva, da igrajo kmetje večjo vlogo v stranki kakor dosedaj.

Zakaj so struje nevarne.

Razna krila in skupine pomenijo za vsako stranko krizo, za boljševike pa prav posebno. Boljševiška stranka je sicer sestavni del komunistične internacionale in njen glavni steber, vendar boljševizem ni isto kakor komunizem. Boljševizem pravzaprav ni stranka in tudi ne samo gospodarski in družabni red kakor komunistične stranke. Boljševizem je tudi fanatična vera v brezboštvo. Nobena vera pa ne pripušča skupin in frakcij. Ruski komunistični stranki je dal Ljening tudi nekaj «verski» značaj in kot najvažnejšo dogmo boljševizma je proglasil, da je stranka nedeljiva na frakcije. Po njegovem nauku so dolžni vsi komunisti z največjo vestnostjo in

z vso energijo izvrševati vse strankine sklepe brez izjeme, tudi take, s katerimi se osebno ne strinjajo. Zato je pojav strujarstva z boljševizmom nezdružljiv.

Toda razvoj se ne da ustaviti. Struje naraščajo, dočim peša «stara» boljševiška vera. Vse frakcije so edine v tem, da zahtevajo svobodni razvoj svoje skupine ter hočejo izsiliti, da se Ljeningova dogma o nedeljivosti stranke zavrže. S tem bi dobile temelj in podlago za uspešni nadaljnji razvoj. Vse skupine se zavedajo, da s to svojo zahtevo posegajo v Ljeningovo dogmo, a svoj korak opravičujejo s trditvijo, da se nahaja boljševiška stranka sedaj v mnogo težjem položaju kot za Ljeninga in da več svobode ne more prinesiti škode sedaj, ko so že najširše množice vzgojene v boljševičkem duhu.

Opozicija raste.

Močan razlog za nastajanje opozicijskih skupin je pomanjkanje strokovna

izobrazbe sedanjih boljševičkih voditeljev. Boljševičsko izobraženstvo se ni pripravljalo na revolucijo s strokovnim študijem, da bi moglo razumeti in potem samo prevzeti vodstvo vseh panog javnega življenja. Boljševičska inteligenca se je bavila samo s študijem socialnih in političnih vprašanj in z agitacijo, ni pa si vzgajala ljudi, ki bi mogli izvesti načrte. Boljševiki so sicer zasedli vsa najvišja mesta, toda večina tehničnih podjetij in organizacij upravnih edinic so morali prepustiti strokovnjakom, ki čisto niso njihovega duha.

Kakšen bo konec.

Vlada si prizadeva, da bi zafrla vsako opozicijo, toda verjetno ni, da bi dosegla uspeh. Pa tudi tega ne moremo pričakovati, da bo kar nhitro prišla opozicija na vrh. Toda prej ali slej se mora ta spor razčistiti in tedaj bo nastal velik preobrat v ruskem političnem, gospodarskem in kulturnem življenju.

Kako je s politiko

DRUŠTVO NARODOV.

Letošnje jesensko zborovanje diplomatov v Zenevi je zaključeno. Glavna točka je bil sprejem Nemčije v društvo in v odbor. Nismo nič kaj verjeli, da se bo to zgodilo, kajti Francija se je dolgo otepala in bolj je kazalo na to, da se bo Društvo razbilo, kakor pa da bo Nemčija ne le pristopila, ampak celo dobila sedež med prvimi v odboru. Da se je ta nepričakovana reč zgodila, to pomeni, da se je kolo svetovne politike že močno zasukalo naokrog in da tisti, ki so bili dozdaj spodaj, lezejo kvišku.

NOVO PRIJATELJSTVO.

Predno so diplomati zapustili prijazno švicarsko mesto, sta se francoski vnanji minister Briand in nemški vnanji minister Stresemann domenila po zaupnikih za skupen sestanek. Skrivala sta ta načrt do zadnjega tako, da celo radovedni časnikarji niso vedeli zanj. Peljala sta se čez ženevsko jezero na sprehod v Thoiry (Toari), tam pa sedla k mizi in se na samem razgovarjala na dolgo in široko. Ob preprosti mizi kmečke gostilne sta presedela pet ur. Ko so časnikarji izvohalili to novost, so si seveda prizadevali na vse načine zvedeti vsebino pogovora. Razume se, da sta ministra odgovarjala zelo megleno in površno. Gotovo je to, da sta govorila med sabo o vsem, kar je spornega in težavnega med obema državama. Po vsej priliki bodo Francozi odtegnili zasedbene čete s tistih krajev kjer jih še drže v smislu versajske mirovne pogodbe. Tudi takoimenovano saarsko

ozemlje bodo Nemcem vrnili in kar je še podobnih vprašanj. Ni pa izključeno, da sta govorila tudi o bolj splošnih političnih zadevah, n. pr. o združitvi Avstrije z Nemčijo ali kaj podobnega.

Evropska diplomacija je bila presenečena vsled tega domačega vedenja obeh ministrov, katero znači, da je doba najhujšega sovraštva minila. Namigavalo se je celo, da postaneta Nemčija in Francija zaveznici. Tudi vodilno časopisje obeh držav je ob ti priložnosti pisalo v zelo spravljenem in prijateljskem tonu. Pozabiti pa seveda ne smemo, da tudi tukaj ni brez kapitalizma. To spravo so že naprej pripravljali zastopniki težke železne industrije iz obeh držav. Obojim je do tega, da se otresejo zlasti angleške konkurence; zato se vežejo med sabo. Tudi po sestanku ministrov se napoveduje nov sestanek gospodarskih strokovnjakov z obeh strani. Je pač tako, da gospodarske koristi in gospodarska moč zelo veliko odločajo v politiki, tudi v najvišji politiki.

ITALIJA.

Zadnji čas so bile kolone listov polne poročil o napadu na prvega ministra Mussolinija. Ker je atentator prišel s Francoskega, so časniki zahtevali, da bi morala francoska vlada bolj gledati na prste tistim Italijanom, ki so se zatekli na francoska tla in tam pišejo in ščuvajo proti fašistom. Francoski časniki so zelo živahno odgovarjali in se prerekali o ti stvari. Potem se je pisanje spet pogleglo. Med tem je francoski poslanik v

Rimu obiskal Musolinija ter se razgovarjal z njim o istem vprašanju. S svoje strani je italijanska vlada sklenila ostro nastopiti proti nekaterim poglavitnim ubežnikom, ki na Francoskem rujejo proti fašizmu. Takim bo odvzeto italijansko državljanstvo in zaplenjeno premoženje.

Z ženevskega zborovanja je prišel v Rim rumunski minister Avarescu. V Rimu je bil zelo slovesno sprejet kot zastopnik zavezniške države in je ob ti priložnosti podpisal prijateljsko in zavezniško pogodbo, katera je bila tudi v časnikih objavljena. Prvi člen te pogodbe pravi: «Obe strani se zavežeta, da bosta ena drugo medsebojno podpirali in prisrčno sodelovali za vzdrževanje mednarodnega reda, pa tudi za spoštovanje in izvedbo dolžnosti, vsebovanih v pogodbah, ki sta jih podpisali.» Drugi člen: «V slučaju mednarodnih zmešnjav — če sta pogodbenici edini v tem, da so ali bi mogli biti v nevarnosti njiju skupni interesi — se zavežeta, da se bosta sporazumeli, na kateri skupen način jih bosta varovali.» Tretji člen: «V slučaju, da bi bila ogrožena varnost ali korist ene pogodbenice po nasilnih navalih od zunaj, se druga stran zaveže, nuditi ji z dobrohotno pomočjo svojo politično in diplomatsko zaslombo, da izgine zunanji vzrok tiste nevarnosti.»

PRIJAZNE BESEDE.

Leta 1526. je bila na ogrskih tleh pri Mohaču strašna bitka med Turki in Ogrji. Zmagali so Turki. V tisti bitki je padel zadnji samostojni ogrski kralj. Od tedaj je ogrska s pripadajočimi deželami in pravicami prišla pod Avstrijo, ker Turci se ni mogel trajno obdržati. Mažari so se letos spominjali te štiristoletnice in pri slavnosti je govoril tudi državni upravitelj Horty. Povsod se je opazilo z zadovoljenjem, da je Horty prijazno govoril o mažarskih sosedih, tudi o Jugoslaviji. Ta poklon je s prijazno besedo vrnil v Zenevi Stefan Radič, ki je rekel, da on odločno nasprotuje narodnemu nasilstvu nad Mažari. Rekel je tudi, da bo Jugoslavija dala Mažarom posebno prosto luko od Jadranskem morju.

Tudi ta prijaznost bi pomenila nov korak v razvoju politike.

OBJAVA.

Podpisani prosim tistega, kateri bi kaj vedel o moji nečakinji Emiliji Škapin, da mi sporoči. Služila je v Trstu na Skorkli št. 31 pri gospe Mariji Ziberna do konca avgusta, od tam je odšla radi ljubezenskih razmer neznano kam. Eventualne stroške povrnem.

Martin Škapin, Vrabče 17
p. S. Vito di Vipacco.

PODLISTEK

En dan pri menihih

Prilika je nanasla, da sem preživel en dan med slovenskimi kapucini. Tako sem imel priliko, in sicer prvič v življenju, od blizu spoznati, kako kapucini živijo. Naj na kratko popišem njihovo dnevno življenje. Morda utegne med čitatelji koga zanimati.

Menih kapucin vstaja pozimi od 4^{1/2}, poleti ob 4. Nato se umije, pospravi posteljo, sploh vso celico. Pol ure kasneje molijo skupaj v kapeli litanije. Za tem vsak pol ure premišljuje o kaki krščanski resnici. Ob 5. je sveta maša. Zajtrk v jedilnici.

Po zajtrku, molijo takozvane ure, to je tretjo, šesto in deveto uro iz brevirja, kakor pravijo duhovniškemu molitveniku. Nato imajo nekaj prostega časa.

Kasneje jih zvon skliče k takoimenovanemu družinski maši, pri kateri morajo biti vsi očetje, to so mašniki, in tudi bratje ali fratje, to so tisti kapucini, ki niso mašniki.

Nato gre vsak menih na delo: mašniki

se pripravljajo na pridige, berejo knjige, bratje pa gredo, po drugih opravilih: ta je kuhar, drugi pomagač v kuhinji, tretji je vrtnar itd.

Ob 11. uri je v jedilnici kosilo. Vsak ima določen prostor. Med kuhinjo in jedilnico je lina, okence, skozi katero brat kuhar poriva jedila, ki jih potem brat strežnik nosi na mizo.

Med kosilom en menih glasno bere življenjepis kakšnega svetnika ali drugo knjigo verske vsebine.

Po kosilu gredo vsi počastit Najsvejtejši. Nato sledi enourni počitek; nekateri ga prebijejo v celici, drugi na vrtu.

Ob 2. uri popoldne gredo vsi v kapelo ter molijo večernice in sklepnice. Nato vršijo vsak svoje opravilo.

Ob 6. uri je večerja. Branje kakor med kosilom. Nato očetje študirajo, bratje delajo.

Ob 9. uri večerna molitev in takoj zatem počitek.

Menihova celica je zelo majhna in kaj nizka. V njej vidiš posteljo, pokleknik, mizo, stol, razpelo in zbirko knjig.

Menihova obleka je tudi preprosta. Vsi so enako oblečeni, bratje in očetje (fratři in patri). Vsi imajo flanelasto srajco in temno rjavo haljo, ki ji pravimo kuto.

Ker ima kuta kapuco, so zrekli tem menihom kapucini.

Kapucin nosi brado in brke. Glavo si tako ostrižejo, da je v določenem kolarju več las, na sredi se v krogu obrižejo. Ponoči se kapucin sploh ne razpravi, leže v posteljo v kuti. Postelja je trda, ponavadi slama ali koruzno lubje.

Hrano imajo vsi enako: očetje, ki so dovršili gimnazijo ter lemenat, kakor bratje, ki nimajo nobenih šol razen ljudske. Tudi gvardjan, to je njihov poglavar, nima nikakega priboljška. Le za bolnike kuhajo posebe.

Nogavice ne nosijo, pač pa vsi sandale. Post menihov je hud: malo jedi in ta je petkova.

Kakor sem že poudaril, vlada med kapucini velika demokracija: vsi so enaki, imajo enako obleko, enako jelo, enake pravice in dolžnosti.

Vsak kapucinski samostan voli za tri leta gvardjana, ki je za 3 leta predstojnik samostana. Po treh letih zapade njegova oblast. Nato se spet zbero in izvolijo drugega gvardjana. Tisti, ki je bil prej gvardjan, mora novega gvardjana poslušati in mu pokoren biti, kakor vsi drugi menihi.

Kapucinski samostani več dežel skupaj so združeni v tako imenovani provinci. Na čelu province je provincijal, ki ima za prisednike 4 «definitorje». Da bi gvardjani ne izrabili svoje oblasti, je določeno, da provincijal ne sme biti, kdor je v tistem času gvardjan. Tako imajo gvardjani nad sabo provincijala, ki se tudi voli za dobo 3 let.

Nad vsemi kapucinskimi provincami na svetu je «general», ki ga volijo vsi gvardjani. In sicer vlada general 6 let. Po tej dobi postane spet preprost menih brez oblasti.

Vsa ta določila so zapopadana v kapucinski ustavi ali konstituciji, ki je za kapucina nekako drugo sveto pismo.

Iz vsega je razvidno, da je vsak kapucin obljubil izpolnovati tri evangeljske svete, ki so: 1. dosmrtno devišstvo, 2. ubošstvo, saj nima ničesar, kar bi bilo njegova last, in 3. pokorščina. Pokoren mora biti gvardjanu.

Tako je v samostanu vpeljan komunizem, kakor v nobeni državi na svetu.

Ob koncu povem to, da je kapucinski red najbolj lahek; so drugi, ki so dosti bolj trdi. O tem drugič.

Kaj nam z dežele pišejo

Deseti brat na Artvižah

Čujte na! anuo nedeluo sm čeu, de jema bet nã Vrtvižah ana velika veselica. Vajdu sm, de z Vrtviž je jauku lejp rez-glied jen dobr ljet, zetu sn sklenu tisti dan jet paglit čie gor. Kukr sklenu, taku nardu. Do Divače sn se pelou ses cugam jen polej sn jo urezau pejš skuz Padvrčnek čie gor. Kukr sm pršu čie, sn šou narprej paglid h cirkvi. Buhte-štrafaj, kaku se uod tam rejs lepu vidi. Še Koludrovca se vidi, kamr je muj kompare doma. Nanbart sm začeu bando na vasi jen sn tieku čie. Rejs puo cesti so špilali guodei sez Rodika jen ani fantje jen muoži suo šli pred njimi, uoblečeni po ani turški muodi. Tam na anme br-jače je beu an plac uograjen jen vs na-pleten; pa zidi suo bli ani plakati, ma jeh nesi mogu zgrüntat. Ratau sn žejen jen sn šou u anuo hišuo, kamr je samu za ta dan an birt sez Brezouce tuoču. Nuotr je blu več muožu jen vse suo me panjvale pet. Narouču sn si an kvartin je pašlūšou paguovor uod možakou. Kar pride nuotr an člouk v anme rjavme ža-metavme flaneli jen sieđe nasprute mene. Uprašau sm anga, de kadu je ta člouk, jen me je riekū: «Oj! kaj ga na pazna-šte? Ta je an hud šnuofar sez Mislč, ka zmiram rad tabak šnuofa.» Nus sm je-ma nekam zamašen jen patrebn za se malu sčihat: kumaj sm čakau, de bi ga prašau malu šnuofabaka. Pa je vzeu sez aržeta nekaj kukr anuo škatlcuo uod to-baka. Jest sm vre stegnu ruokuo čie prute njemi, de buo dau an malu: pe-j znaste, kaj je blu? revolver, lih tak ku ana škatleca. Začu je kričat jen vpet, da nej Boga ne Mater Božje; njegov Buh da je tista peštuola. Jejzas! taku je de-lau, kukr de b'nas mislu vse pastrelat. Sm djau sam pr sebi: Ti, deseti brate, zdej je pršla zadnja ura, grevengo muoli! Pej vndar sm juo počasi zvui čie vn pru-te placi. Na glih sn se malo umireu, pe-j je spet prteku tisti ses peštuoluo čie na uodar h guodeam jn kričau kukr kašn kapelmajster. Nu pej je Buh prniesz dva žandarja, de sta ga scabala jen vrgla duol uod guodeov jen gasput brigadir sez Matarije mu je peštuoluo uzeu. Vsi smo se uoddahnili jen tudi jest sm žiu zape-stu Vrtviže.

PREM

Na praznik Mar. rojstva so na Prem priromali možje in fantje iz bližnjih in daljnih župnij. Ob Zdravi Mariji po li-tanijah in blagoslovu je imel g. Kalan, župnik iz Knežaka, zanimiv in poučen govor o misijonih s skioptičnimi slikami. Pozno v noč in drugi dan zgodaj se je spovedovalo.

Dne 9. sept. ob 7. uri je g. Simonič, župnik iz Brezovice izčrpo pridigal o Kristusu kralju. Med sv. mašo je okrog 300 mož in fantov skupno pristopilo k sv. obhajilu. Nato se je vršila pobožnost za pridobitev svetoletnih odpustkov s trikratnim obhodom okrog cerkve in trikratnim obiskom iste ter molitvami v na-men Sv. Očeta. Ob 10. uri je g. Kerhne, dekan iz Postojne v globoko zamišljenem in jedrnatem govoru orisal vzor krščan-skega moža in njegov visok poklic v dru-žini. Med slovesno sv. mašo z asistenco, ki jo je daroval g. Kovačič, župnik iz Košane, so vrli moški zbor iz Hrenovic s svojimi krepkimi in čistimi glasovi in ne-kaj zastopnikov okoliških zborov ter do-

mači g. organist z njemu lastno mojstr-sko spretnostjo na orglah, mogočno pov-zdignili svečanost. G. organistu in pev-cem, posebno hrenovskim, bodi na tem mestu izrečena iskrena zahvala.

Veličastna premška cerkev, okinčana z venci in cvetjem, lepi govori, mogočne orgle in ubrano petje, vse to je vdeležen-cem pripomoglo k iskreni in neprisljeni pobožnosti, da so se z veseljem in globo-kimi vtisi vračali iz romanja.

Sv. IVAN pri TRSTU.

Spored euharističnih in drugih cerkvenih pobožnosti o priliki sv. leta, VII. stoletnice sv. Frančiška in ponovljenja sv. misjona v naši župni cerkvi:

V nedeljo, 26. t. m. ob 6. zvečer pro-šnja procesija za sv. leto v staro cerk-vico. V sredo 29. t. m. ob 7. zvečer «Veni Creator», pridiga sv. blagoslov. V četrtek, petek in v soboto celodnevno iz-postavljenje sv. R. T. Ob 5 1/2 zj. sloven-ska pridiga, izpostavljenje sv. R. T. in sv. maša s petjem. Ob 7. uri laška pri-diga, druge sv. maše. Ob 6. uri zvečer laška pridiga, ob 6 1/2 sv. rožni venec, ob 7. slovenska pridiga, litanije M. B. in sv. blagoslov. Popoldne in zvečer spovedo-vanje! V soboto zvečer nočno češčenje sv. R. T. do 12 1/2. Spovedovanje moških, ob 1/2 po polnoči sv. maša s petjem in skup-nim sv. obhajilom za sv. leto. Ob 2. po-polnoči se cerkev zapre. V nedeljo, 3. oktobra ob 6. sv. maša, izpostavljenje sv. R. T. do 12 1/2. Spovedovanje moških, Ob 10. slovenska peta sv. maša. Ob 6. zve-čer sv. rožni venec in litanije M. B. potem pri ugodnem vremenu slovenska procesija sè sv. R. T. Po povrnitvi v cerkev ofer, Te Deum in sv. blagoslov.

GOR. BRANICA.

Prosvetno društvo «Branica» priredi v nedeljo 26. septembra svojo veliko prire-ditev. Začetek točno ob 3. popoldne. K o-bilni udeležbi vabi ODBOR.

LZ PODGORJA.

V soboto smo pokopali staro mater, Pavlovo Lenčko (Koren Heleno). Lepi pogreb je pričal, kako so vsi ljubili to dobro, skrbno in pobožno ženico. Lepo so pri pogrebu zapeli domači pevci, v srce nam je segala krasna žalostinka. — Blaga žena, počivaj v Bogu!

Suša se našemu polju vedno bolj po-zna. Koruza je pred časom zrela, otave ne bo, tudi korenja in repe ne.

KLANEC - OCIZLA.

Čujejo se neke novice o likvidaciji kme-tijske zadruga. Naj nam kdo iz tega kraja sporoča resnico, ker skoro verjeti ne mo-remo, da bi se zadruga vničevala, ko je treba, da bi se nove ustanovljale.

Pepo iz Koludrovice

Kako sem iskal brjar na Colu.

Odložil sem «Mali list» in dejal Ma-tildi: «V nedeljo nama ne bo dolgčas. Berem, da bo na Opčinah velika proce-sija za sveto leto in da bo prišel sam škof». Vsa vesela je Matilda spekla nekaj bele pogače za na pot. V enem flaškou je bilo še nekaj terana. Šel sem poskusit, pa je bil že kisel. Šla sva brez njega na pot. Prideva v Zgonik. Jaz sem bil za Briščike, Matilda pa za Veliki Repen. «Kaj pa imaš tam, a?» sem jo vprašal začuden. Povedala mi je, da ima neki oštir dober teran. Res me je zapeljala tja. Pri Botegarju sva spila liter finega terana. «Tak fin teran», sem dejal, «pa tako malo ljudi, to ni prav». Pa mi go-spodinja pove, da jih je druge nedelje več. ampak to nedeljo da je ples na Co-

lu. Pa sem dejal: «Čudno, saj sem že bil na Colu, pa to je strašno daleč tam v Vi-pavi. Kaj res tako daleč hodijo na ples?» Pa mi ni obveljalo. Ples da je tu pod Tabrom, deset minut proč. Matilda je vse vedela in me hitro zavlekla tja. Po poti sva prišla do nekega kala, ena sama hi-ša je bila poleg. Na vrata pride gospa z belo ruto na glavi. Rekla je, da je njen mož kapelnik in da je danes zaposlen. «Matilda», sem dejal, «zdaj pa ne bo več daleč do plesa». Vprašam gospo za cesto na Col, pa mi reče: «Kar naprej po glavni cesti». Greva po cesti naprej. Ozka je, na eni in drugi strani so hiše. «Joj Matilda, muzika se sliši, a brjarja ni. Pojdiva po ti ulici.» Greva, greva; desno in levo porton, vse prazno. Velik obok; grem naprej, kar se zažene proti nama huđo ščene. «Matilda», pravim, «hodi na-prej ti, škoda je mojih novih hlač.» Srečno se ogneva psa in prideva v velik porton. Tam je bil mož z velikimi brka-mi. Vprašava ga, kje je ples. Ali ni raz-umel, ali je bil nafajhtan: nekaj je za-godrnjal, da sva šla brez napotka naprej. Prideva do nekega znamenja. Muzika se sliši, brjarja ni. Matilda sili naprej. Pra-vim: «Za Veliki šmaren sem bil na Tabru na božji poti, danes je pa kvater-nica, gotovo ni plesa tam gori». Pa me je le vlekla naprej, češ po vojski je vse drugače, morda je res brjar tam gori. Ko se približava, zalaja pes. «Joj», sem dejal, «če mi ta pomeri hlače, kaj bo». Pozvoniva. Pride majhno ženšče in čez zid pove, da gospoda ni doma, da so šli na Opčine k procesiji. «Naj ne zamerijo», sem vztrajal, «ali ni tukaj ples?» Ženšče me je grdo pogledalo in pes je dopove-doval: Cou, Cou, Cou. «Ne», sem dejal, «na Colu sem vse pregledal, muziko sem slišal, pa plesa in brjarja nisem našel». Tedaj sem rekel Matildi: «Danes je kva-ternica, kaj bi ples lovila. Pojdiva na Opčine k procesiji, da dobiva raje od-pustek». Kislo se je držala, pa je le ubogala in sva šla. Kako je bilo s plesom na Colu, pa drugikrat.

ZANIMIVOSTI.

Moč judovstva.

Ne da se tajiti, da imajo današnje dni judje v zvezi s framasoni odločivni vpliv na vse javno življenje. To so judje letos zopet sami priznali in sicer na takoime-novanem 14. sionističnem kongresu, ki so ga imeli na Dunaju. Pohvalili so se, da jim gre na roko pretežni del sveto-glavne tiska, poleg tiska pa je njihov glavni pomočnik svetovni kapital, ki se nahaja po večini v njihovih rokah. Po-sebej podpira Amerika namene judov-stva v Palestini. V prvi polovici l. 1924. so samo v Newyorku nabrali nič manj kot 700.000 dolarjev za takoimenovani zemljiški fond. Newyorčan Feliks War-burg je daroval sam 100.000 dolarjev za judovsko vseučilišče v Jeruzalemu. Po-dobno je daroval za veliko judovsko se-menišče, čigar stroški so preračunjeni na 150.000 dolarjev, Julij Rosenwald iz Chicago sam 75.000 dolarjev. Čikaška lo-ža pa je podarila 5000 dolarjev za neko ustanovo na jeruzalemskem vseučilišču. Na imenovanem dunajskem kongresu je odbor sestavil proračun za prihodnje leto v vrednosti 600.000 angleških funtov tako, da plača v skupno blagajno vsak jud 1 šekel, to je 1 angleški funt.

Kaj je bilijon.

Piše se tako: 1.000.000.000.000. Prešteje se pa ne tako hitro. Ako bi bila žepna ura ob času Kristusovega rojstva (ka-kršnih pa takrat še niso poznali) pričela tiktakati, bi do danes napravila šele o-koli 150 milijard udarcev in bi bilo treba do prvega bilijona ali 1000 milijard «sa-mo» še 10.750 let.

Dragocen policijski pes.

V Johanisburgu v Južni Afriki imajo baje najboljšega policijskega psa. Že je praznoval jubilej, namreč da je izsledil stotega zločinca in sicer tekom dveh let. Ker zločinci nevarnemu psu strežejo po življenju je precej visoko zavarovan. Do-

godilo se je, da je 75 ur po izvršenem zločinu izsledil storilca in celo po vodi gre za sledom, ako ni pregloboka.

Darovi za „Mali List“.

Uršič Ivan, Idrsko 10 L. N. N. iz Boršta 5 L. Bog plačaj!

MODERNA PARFUMERIJA

G. B. GIUMLIA - POSTOJNA

Bogata izbira dišav in dišečega mila iz prvovrstnih domačih in tu-jih tvornic. Toaletne potrebščine in predmeti za darila. Drobnarije in umetnije. Korlade, biseri, predmeti iz brušenega beneškega stekla.

CENE ZELO ZMERNE.

Trgovino lahko obiščete, ne da bi morali kaj kupiti.

PRIMARIJ

dr. Ettore D'Osvaldo

Ravnatelj očesnega oddelka v goriški mestni bolnišnici. Izučen na očesni kliniki dunajskega vseučilišča.

Specialist za bolezni na očeh

Sprejema od 10-12 in od 3-4

Gorica, Corso G. Verdi 24.

Cena oglasov v «Malem listu».

Za 1 centimeter višine v eni koloni 4.— L. Pri 5 kratni objavi 20% popusta
» 10 » » 30% »
» 26 » » (pol leta) 40% popusta.
Pri 52 kratni objavi (celo leto) 50% po-pusta.

MALI OGLASI

Cena «Malih oglasov»: navaden tisk 30 stotink beseda; mastno 40 stotink beseda; vse Z VELIKIMI ČRKAMI 50 stot. beseda.

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje. Po ugodnih cenah. Tvrčka Gastone Dolinar, Trst - Via Ugo Polonio 5.

Kdor želi kupiti POSESTVO V JUGO-SLAVIJI, se naj obrne na splošno zna-no in največjo posredovalno pisarno v Sloveniji «POSEST», LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 24. Tvrčka izdaja svoj list, v katerem oglašuje veliko število najraznovrstnejših posestev. Naročnina letno Din. 20.—, polletno Din. 10.—. Na željo pošljemo 1 številko brezplačno.

LOVCEM postojnskega okraja dajem na znanje, da imam zalogo vseh vrst smod-nika, šiber ter splošno lovskih potreb-ščin, kar prodajam po najnižjih cenah. - Ivan Bizjak, Postojna.

2 MIZARSKA POMOČNIKA sprejemem v trajno delo. Hrano in stanovanje dobi-ta pri mojstru. — Anton Cernetič, mi-zarski mojster v Knežaku.

GLYKOL. Jako učinkovito sredstvo po-sebno v poletnem času in v vročini. Kdor se čuti šibek na živcih in trpi glavobol, naj uporablja edino le «Gly-kol», ki ozdravi v najkrajšem času. Cena steklenici L. 7.—. Za celo zdravljenje zadostuje 8 steklenic. Dobiva se le v lekarni Castellanovich, Trst, (San Giacomo - Sv. Jakob) Via Giuliani 42 (vzporedno z ulico via dell' Istria).

PRSI SIRUP priporočljiv proti kronič-nemu kašlju in bronhijalnim afekci-jam. Steklenica za odrasle L. 7.50, za otroke L. 5.—. Dobiva se samo v lekar-ni Castellanovich, Trst (San Giacomo - Sv. Jakob). Via Giuliani 42.

BRIVEC Andrej Roje, Gorica, via Se-minario 2, se priporoča sl. občinstvu.

DOBER SVET je zlata vreden. Proti sla-bosti in bolečinam v želodcu in glavi, slabemu teku in prebavi, grenkosti v grlu, zaprtju, uživajte «Gastrin». — Iz-kušeno sredstvo proti kašlju, prehladu, navadnim pljučnim boleznim, influen-ci, težkemu dihanju je PRSI sirup. — Proti oslovskemu kašlju je preizkušeno sredstvo Sirup balsamicus. — Uspešno sredstvo proti trganju v udih in kosteh, proti bolečinam in trganju v plečih, v križu, v glavi je «Reumazan» kot teko-čina, a «Liniment Lanomentol» kot ma-zilo. — Za kožne bolezni se rabi z go-tovim učinkom «Šentjurjevo» mazilo; izvrstno za rane, ture, opekline, odr-tine; prepreči prisad, meči in celi. — Odlikovani laboratorij LEKARNA PRI ODREŠENIKU - Bistrica.

GOSPODARSTVO

Nova postava o gnojiščih

Ovoje vemo: 1. da je dobra gnojna jama zelo koristna za kmečko gospodarstvo, 2. da je takih napredno prirejenih jam zelo malo. Letos je izšla za Italijo nova postava, ki nalaga vsem gospodarjem dolžnost, da napravijo pri hlevih gnojno jama po načelih umnega gospodarstva. Ti postavi se bo treba ukloniti, zato je prav, da jo poznamo.

§ 1.

Tekom 18 mesecev od dne, ko se je postava razglasila, bo moralo biti pri vsakem hlevu, kjer so velike živali (goveda, konji), gnojišče z jama za gnojnico. Kdor v tem času ne bo napravil gnojišča, bo plačal bo 300—1000 lir. Vsak tak bo izgubil tudi vse posojilne ali davčne olajšave, če je kakšne take užival od države v pogledu na svoje kmečko gospodarstvo, dokler ne zadosti postavi o gnojišču.

§ 2.

Gnojišče mora imeti tla neprodurna in mora biti obzidano. Prostora mora imeti 4 m² na vsako žival. Jama za gnojnico mora biti tudi zidana, ne sme puščati in mora imeti prostora 3 hl na vsako žival, če je gnojišče pokrito pa 2 hl.

§ 3.

Gospodarji ali najemniki hlevov so dolžni gnoj odkladati na gnojišču in skrbeti, da ostane gnojišče in jama za gnojnico v dobrem stanju. Kdor to zanemari, plača 300 lir globe na vsako žival. Če se vdrugeč pregreši, plača dvojno globo.

§ 4.

Na vaseh, kjer pri hlevih ni prostora za umna gnojišča, bo morala občina tekom enega leta napraviti skupna gnojišča 500 m oed vasi. Velikost takih gnojišč bo določena po številu živine, kateri bodo namenjena, stroški pa se bodo razdelili med gospodarje tudi po številu živine. Za nadaljno vzdrževanje teh skupnih gnojišč bo skrbela občinska blagajna.

§ 5.

Občine bodo izdale primerne predpise o rabi skupnih gnojišč in razdelitvi gnoja.

§ 6.

Na izvrševanje tega zakona bodo pazili poljedelski instruktorji, deželni in občinski živinozdravniki, gozdni in poljski čuvaji in drugi javni stražniki.

§ 7.

Stražniki, kateri bodo naznanili prestopnike, bodo dobili za nagrado polovico globe, ki jo bo plačal prestopnik.

Odbira semenske koruze

Poljedelec mora že na polju odbrati koruzo, ki jo namerava porabiti za seme. In seme mora odbrati, če hoče povečati pridelke in zboljšati kakovost koruze. To delo opravlja, ko koruzo dozoreva, oziroma še prej, v dobi, ko zamore presojevati dobre in slabe lastnosti posameznih rastlin.

Pri odbiri mora gledati predvsem na to, da ima koruzna rastlina vsaj dva dobro razvita storža, ker se taka rodovitnost podeduje. Storži naj bodo primerno debeli in enakomerno razviti, zrnje debelo in postavljeno v ravne vrste. Koruzno steblo, od katerega odberemo storže, naj bo krepko zraslo in lepo razvito. Nikar mu ne smemo porezati vršička in listov, dokler so zeleni, ker bi potem zrnje le za silo dozorelo in bi trpela njegova kaljivost. Posebno pazimo na taka stebela, ki imajo storže kolikor mogoče nizko nastavljene, ker taka koruzo bolj rano dozori. Naravno da treba odbrati storže samo iz popolnoma zdravih stebel, da ne zanesemo n. pr. snetljivosti ali drugih glivičnih boleznih na prihodnjo setev.

Ko so storži popolnoma dozoreli, jih spravimo, slečemo, povežemo v kite ali v šope in obesimo na suh prostor, da se tekom zime dobro posuše. Pred setvijo

vzamemo storže in orušimo najprej zrnje na vrhu in ob dnu storža ter ga spravimo za hrano ali krmo. Za seme nam pa služi samo zrnje na sredi storža, ki je enakomerno razvito.

Če bomo pri odbiri koruze za seme tako postopali, bomo vzgojili rastline, ki bodo bolj rodile in bolj zgodaj dozorele, vsled tega tudi manj trpele po suši in drugih nepravilih.

Ameriška bogatija. — 110 milijonov prebivalcev Amerike ima premoženja približno tristo milijard dolarjev. Pri bankah imajo naloženega okoli 40 milijard. Zavarovalnine za življenje znašajo več kot 70 milijard. 500 milijonov akrov obdelane zemlje ima vrednost 77 milijard. Krav mlekarije cenijo da je v Uniji nad 24 milijonov, 40 milijonov je druge goveje živali. Potem 40 milijonov ovac in 60 milijonov prašičev. Letna produkcija koruze znaša nad tri milijarde mernikov in pšenice eno milijardo. Vrednost izgotovljenih, v inozemstvo izvoženih izdelkov znaša na leto okoli 15 milijard dolarjev. Letna pridobitev sirovega olja znaša nad 23 milijard galon ali nad sto milijard litrov.

Kaj zmore eno pšenično zrno. — Izračunali so, da pšenično zrno v enem letu rodi 50 zrn. Iz teh 50 zrn bi bilo drugo leto že 2500 zrn, tretje leto pa 125.000. V šestem letu bi število narastlo na 15.625 milijonov, v dvanajstem letu pa na 244.140.625.000 milijard. Po tem računu bi eno samo pšenično zrno po tretji žetvi 320 oseb enkrat nasitilo.

Novo tovarne v Istri. Blizu Sv. Lovrača pri Labinu so odkrili ležišča dobrega kamnja, iz katerega bodo izdelovali cement. Začeli so graditi tovarno. V okolici Svetvinčenta pa bodo baje postavili tovarno za izdelovanje aluminija.

25 lirske bankovce bodo vzeli iz prometa. Veljavni bodo za splošni promet še do konca tega leta. Po 1. juliju 1927. pa izgube vso vrednost.

Cene po Italiji. Pšenica: Mantova 206-210, Brescia 202-203, Pavia 200-206, Verona 207-210. — Koruza: Mantova 108-112, Pavia 115-118, Treviso 128-130. Seno: Ferrara 67-70, Treviso 55-65, Vicenza 60-70, Mantova 72-75. — S l a m a: Verona 22-25, Mantova 23-26, Treviso 20-27.

Cene po Istri. Črno vino: Piran 290, Koper 320, Višnjan 280, Rovinj 300, Izola 310-350, Crni vrh 280, Motovun 220-260. — Belo vino: Piran 280, Višnjan 260, Rovinj 280, Vižinada 220, Izola 280-290, Motovun 200-240.

Na trgu v Sežani dne 12. septembra t. l. je bilo na prodaj 1257 glav živine in sicer: 575 volov in krav, 79 telet, 266 konj in 337 prašičkov. — Cena goveje živine od 400—450 L. kvintal žive teže, telet 700 L. kvintal mrtve teže. Konji iz Jugoslavije do 4.000 L. glava. Prašički 5—8 tedenski od 80—100 lir glava. Kupčija je bila precej živahna, boljša s prašički. Na trgu v Sežani se razprodaja tudi vsakovrstno manufakturno blago, železnina, lesnina, porcelanasta posoda, steklenina, usnje, čevlji iz Mirenske tovarne, brški kruh, raznovrstno sadje, kotločina, kmetijski stroji itd. V Sežano in iz Sežane so železniške, avtomobilske in vozovne zveze na vse strani, kar je za obiskovalce sejmov jako ugodno.

Naša pošta.

Adelsberg. Vaš dopis žal ne obravnava nobenega novega dogodka in je uredniku premalo jasn. Oglasite se še.

Po čem je lira?

Dne 22. septembra si dal ali dobil:
za 100 dinarjev — 48.— L.
za 100 š. kron — 80.50 L.
za 100 fr. frankov 74.50 L.
za 100 šilingov — 375.— L.
za 1 dolar — 27.— L.
za 1 funt — 132.— L.

Zdravnik
dr. FRANC GRUDEN
v Postojni
(Kutnecva hiša, nasproti lekarne)
od 9-12

Poravnajte naročnino!

Röntgenološki zavod
PRIMARIJA
dr. A. de Fiori
v Gorici
Corso Vittorio Em. III. 14
Sprejema od 9-12 in od 2-4

Andrej Purič
TRST
Via Medla št. 6
Kovaški
mojster
IZVRŠUJE: Vsakovrstna stavbena dela - Železne ograje in omrežja - Takošnja izvršitev - Štedilniki vseh vrst - Izdeluje tudi železne roletes - Poprave, spopolnitve.

ZDRAVNIK
Dr. IGOR FRANKO
absolvent dunajske klinike,
ordinira
v Ilirski Bistrici št. 122
vsak dan
od 10-11 in od 3-4
na Knežaku pa pri g. Česniku
ob torkih in petkih od 9-12.

Jakob Bevc
urarna in zlatarna
TRST - Campo S. Giacomo št. 5
ZLATO kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah.
KRUNE plačuje više kot vsi drugi.
ZALOGA raznovrstnih ur in zlatenine.

Zobozdravnik
Dr. LOJZ KRAIGHER
specialist za zobe in usta sprejema
v Gorici na Travniku št. 20
in v Ajdovščini nasproti posojilnici
Stab. Tip. Silvio Spazzal - Trieste.

Največja zaloga pohištva
na Goriškem - GORICA, Via Carducci (Gospiska ul.) 14
Ustanovljena leta 1897.

Na izbiro 50 celotnih oprem
bodisi za spalnice bodisi za obednice
od prav preprostih do najbolj razkošnih
Cene zmerne! Delo trdno!
Pohištvo lastnega izdelka, izvršeno od prvovrstnih delavcev vsake stroke

ANTON BREŠČAK
VIA CARDUCCI (GOSPOSKA UL.) 14

čevljarnica FORCESSIN
odlikovana v Parizu in Genovi 1924.
z veliko premijo, diplomo in zlato svetinjo
Trst via Cappin 5 pri Sv. Jakobu Trst

Ni vseeno,
KJE
kupujete obutev.
Ako hočete biti prvovrstno postreženi, kupujte le pri
FORCESSINU!

Ljubljanska kreditna banka
Podružnica v Trstu: Via XXX Ottobre 11
Brzjavni naslov: Bancalubiana - Telefona: 5-18, 22-98

Podružnice:
GORICA, Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Logatec, Moržor, Metković, N. Sad, Pta, Srebrje, Spilj.
Centrala v Ljubljani
Dolžna glavica in rezervni zaklad:
60.000.000 dinarjev
Bavi se z vsemi bančnimi posli. - Sprejema vloge na vložne knjižice ter jih obrestuje z 4%, a vloge na tekoče račune v lirah in v dinarjih po dogovoru najboljše - Izvršuje borzne naloge in daje v najem varnostne celice (SAFES)
Blagajna je odprta od 9^{1/2} do 12.30 in od 14^{1/2} do 16 ure.